

Zaprimljeno: 12. 3. 2002.
UDK: 376.5

PRIJEVOD

SOCIJALNA PEDAGOGIJA

Mark K. Smith

<http://www.infed.org/biblio/b-socped.htm>

The informal educational homepage

SAŽETAK

Njemačka tradicija socijalne pedagogije počela se povezivati sa socijalnim radom. To na neki način zasjenjuje njezino edukativno značenje, pogotovo kod engleskih čitatelja. Ovdje istražujemo njezinu povijest i sadašnji status.

Pojam *sozial pädagogik* počeo se koristiti u Njemačkoj oko sredine 19. stoljeća. Kaže se da je Karl Mager «iskovao» tu riječ 1844. godine (on je bio urednik *Pädagogische Revue* od 1840-48.) Pojam se koristio kao alternativa pojmu '*Collectivpädagogik*' - a u suprotnosti s pojmom «*Individualpädagogik*» (van Ghent, 1994:95). Međutim, tek je rad Friedricha Diesterswega (1790-1866), pruskog edukologa koji se bavio primarnim obrazovanjem, prenio ovu ideju široj javnosti. Njega je zaokupljala odvojenost teorije i prakse, te njemu pripisujemo maksimum «uči da radiš radeći» (Kliebord, 1987:37).

DIESTERSWEG, EVOLUCIJA I EDUKATIVNA AKCIJA ZA POMOĆ SIROMAŠNIMA

Uzor Diesterswegu bili su Rousseau, Pestalozzi, te kasnije Froebel. Diestersweg je vjerovao da su ljudi sposobni razviti se, poštovati druge i brinuti se za njih, te raditi za dobro zajednice (Günther, 1994:296-297). Naglašavao je ideju da ljudi provode svoju vlastitu aktivnost i ideju o temeljnoj važnosti demokracije, osobito nakon Revolucije 1848. godine.

Evolucija i napredak bili su centar njegovih ideja:

Edukativni princip evolucije zahtijeva u obrazovnom području: poštovanje ljudske prirode i individue; poticaj punom razvoju, izražavanju, aktivnosti i inicijativi; prirodno, te stoga radosno iskustvo života; poticanje za razvoj osjetila, jačanja

tijela, istraživanja, lucidnosti, te istraživanja stvari; opskrbljivanje uma odgovarajućom hranom, stalni napredak. On zabranjuje donošenje svojevoljnih zaključaka i manipulaciju ljudskom prirodom; bilo kakav poticaj da se djeluje slijepo i mehanički, bilo koju vrstu fokusiranja, rutinsko učenje, uniformiranje, prisilno davanje sadržaja koji nije razumljiv itd. (Günther, 1994:297).

U reformi školstva, Diestersweg je bio odlučan odvojiti školstvo od utjecaja crkve i politike i pretvoriti ga u silu socijalne promjene. Vjerovao je da bi osnovno obrazovanje trebalo biti dostupno svakomu: «Prvo obrazuj ljude, prije nego što se počneš brinuti o njihovom profesionalnom usavršavanju, (jer) i proleter i seljaci trebali bi biti educirani da postanu ljudska bića» (Nadajmo se da se njegov zaštitnički i milostiv ton izgubio u prijevodu!). Zalagao se za socijalnu pedagogiju: 'obrazovna akcija kojom se pomaže siromašnima u društvu' (1850, prema Cannan i sur., 1992:73). Van Ghent komentira da kod siromašnih on nije pravio razliku između adolescenata i odraslih, dok su se te razlike trebale uzeti u obzir za obrazovnu doktrinu prema buržoaziji. 'Opasnost od socio-ekonomskih borbi očito je bila smatrana opasnijom od konflikta među generacijama' (van Ghent, 1994:96).

SCHLEIERMACHER I SOCIJALNI RAZVOJ

Ono što je počelo dolaziti do izražaja bio je koncept obrazovanja opterećen socijalnim razvojem.